

LuomuOPE
-lisää luomuosaaamista
ruokaketjun koulutukseen
(2024-2027)
Ajankohtaista, Outi Vahtila

LuomuOPE on valtakunnallinen **koulutus- ja kehittämishanke**, jonka pitkän tähtäimen tavoitteena on kasvattaa luomuosaaajien sekä luomupetuksen määrää ja laatua.

Hankkeella edistetään Luomu 2.0 -ohjelman tavoitteita ja luomun kasvua Suomessa. ***Luomun vahvuuksien ymmärtäminen auttaa kehittämään uusia innovaatioita ja tuotekehitystä, edistämään luomun vientiä ja ruokaan liittyviä kansainvälisiä liiketoimintamahdollisuuksia.***

Syvällisempi luomuosaaaminen vahvistaa luomun imagoa ja arvoa sertifioituna järjestelmänä ja osana kestävästä ruuantuotantosta.

Miksi luomu – projektiryhmän ajatuksia [videolla](#).

Mistä on kyse?

LuomuOPE edistää kansallisen Luomu 2.0 -ohjelman tavoitteiden saavuttamista

Luomun markkinaosuuden kasvattaminen, tavoite 5 %

Julkisten keittiöiden luomun käytön lisääminen, tavoite 25 %

Luomuelintarvikkeiden valikoiman ja jalostusasteen nosto

Suomesta merkittävä luomun vientimaa

Luomutuotannon lisääminen, tavoite 25 %

Luomukeruualueen kasvattaminen

Luomuvesiviljelyn käynnistäminen

Luomuosaamisen ja -tiedon lisääminen (perustiedot luomusta kaikille ruokaketjun opiskelijoille)

Luomulainsäädäntö ja valvonnan kehittäminen

”Osaamisen kehittäminen lähtee koulutuksesta. **Siksi perustiedot luomusta olisi otettava toisen asteen ammatillisen sekä AMK- ja ylemmän korkeakoulutuksen opetussuunnitelmiin.** Elintarvikejalostuksen palvelukseen tulevien työntekijöiden koulutukseen pitäisi kuulua luomutuotteiden erityisvaatimukseen perehtyminen. Yhteistyötä opetuksen kehittämisessä maatalous- ja opetushallinnon välillä on lisättävä.”

- ✓ Toisen asteen ammatillinen koulutus, ammattikorkeakoulut ja yliopistot
- Maatalous-, puutarha-, elintarvike- ja ravitsemisalan opettajat
- Lisäksi luonto- ja ympäristö-, metsä- ja matkailualan opettajat

Kenelle?

Opettajien täydennyskoulutus

- Yhteiset ja alakohtaiset teemat, asiantuntijaluennot, ammattialan opettajien yhteistyönä rakentamat toteutukset sekä henkilökohtainen konsultointi
- **Vuoden 2025 OPE-treffien teemat ja ajankohdat päätetty, ohjelmat työn alla. Vuonna 2026 tulossa teemapäiviä ja henkilökohtaista konsultaatiota.**

Koulutusalan sisäiset ja koulutusalojen väliset verkostot

- luomun integrointi opetukseen, valtakunnallinen yhteistyö eri koulutusasteilla sekä alojen sisällä ja alojen välillä
- **Verkostopäivät HAMK Mustialassa 19–20.5.2025. Mukaan kutsutaan myös sidosryhmiä.**

Alakohtaiset oppimateriaalit ja kansainvälisen tiedon hyödyntäminen

Kuva: Outi Vahtila

- olemassa olevan oppimateriaalin kartoitus ja pedagoginen muokkaaminen eri aloille soveltuvaksi
- uuden pedagogisesti toimivan, monimediaisen materiaalin tuotanto
- **Oppimateriaalikartoitus hyvässä mallissa: paljon digitaalista materiaalia olemassa. Luonnonmukainen maatalous -kirjan päivitystä ja täydennystä harkittu ja selvitetty.**

Luomuoppimis- ja tutkimusympäristöt

- oppilaitosten ja työelämän erilaisten ympäristöjen, esim. maatilojen, puutarhojen, laboratorioiden, ravintoloiden ja muiden tuotantotilojen kartoitus oppimis- ja tutkimuskäyttöön
- **Työ ei vielä käynnistynyt. Tarvitaan verkostojen apua.**

Miksi luomu?

Kemikaali-
soituminen

Luontokato

Luonnon moni-
muotoisuus

Huoltovarmuus

Ravinne-
omavaraisuus

Hyvinvointi

Luomu on osaamista:
taitoa ja ymmärrystä
tuottaa, jalostaa ja
valmistaa luonnon
ehdolla ja - nähdä
tulevaisuuteen?

**Luomu näkyväksi - tavoitetaulukon esittely,
kehittämispäällikkö Outi Vahtila HAMK ja
projektipäällikkö Ritva Mynttinen, HY**

Tavoitetaulukko

- Taulukko, johon on kirjattu luomuun liittyviä ehdotuksia osaamistavoitteista koulutusalaakohtaisesti
- Opetussuunnitelmaan / tutkinnon perusteisiin kirjattujen tavoitteiden avulla varmistetaan, että luomun perustiedot tulevat kaikkien koulutustasojen ja koulutusalojen perusopintoihin.

EQF-opintojen viitekehys

	 Tiedot	 Taidot
	EQF:ssä tiedoilla tarkoitetaan teoria- ja/tai faktatietoja.	EQF:ssä taidoilla tarkoitetaan kognitiivisia taitoja (loogisen, intuitiivisen ja luovan ajattelun käyttö) ja käytäntöön liittyviä taitoja (kätevyys ja menetelmien, materiaalien, työkalujen ja -välineiden käyttö).
Taso 4	työ- tai opintoalan fakta- ja teoratiedot laajoissa asiasyhteyksissä	tietyt kognitiiviset ja käytännön taidot, joita vaaditaan ratkaisujen tuottamiseksi työ- tai opintoalan erityisongelmiin
Taso 5	työ- tai opintoalan laaja-alaiset, erikoistuneet fakta- ja teoratiedot sekä kyseisten tietojen rajojen ymmärtäminen	laaja-alaiset kognitiiviset ja käytännön taidot, joita vaaditaan luovien ratkaisujen tuottamiseksi abstrakteihin ongelmiin
Taso 6	edistyneet työ- tai opintoalan tiedot, joihin liittyy teorioiden ja periaatteiden kriittinen ymmärtäminen	edistyneet taidot, jotka osoittavat asioiden hallintaa ja kykyä innovaatioihin ja joita vaaditaan erikoistuneella työ- tai opintoalalla monimutkaisten tai ennakoimattomien ongelmien ratkaisemiseen
Taso 7	pitkälle erikoistuneet, osittain työ- tai opintoalan huipputaamasta vastaavat tiedot, joita käytetään itsenäisen ajattelun ja/tai tutkimuksen perustana alan ja eri alojen välisten rajapintojen tietoihin liittyvien kysymysten kriittinen ymmärtäminen	erikoistuneet ongelmanratkaisutaidot, joita vaaditaan tutkimus- ja/tai innovaatio toiminnassa uusien tietojen ja menettelyjen kehittämiseen ja eri alojen tietojen yhdistämiseen

Lähteet: Euroopan komissio (2019). [Eurooppalainen tutkintojen viitekehys tukee oppimista, työskentelyä ja rajat ylittävää liikkuvuutta](#). Euroopan unioni, Luxemburg.

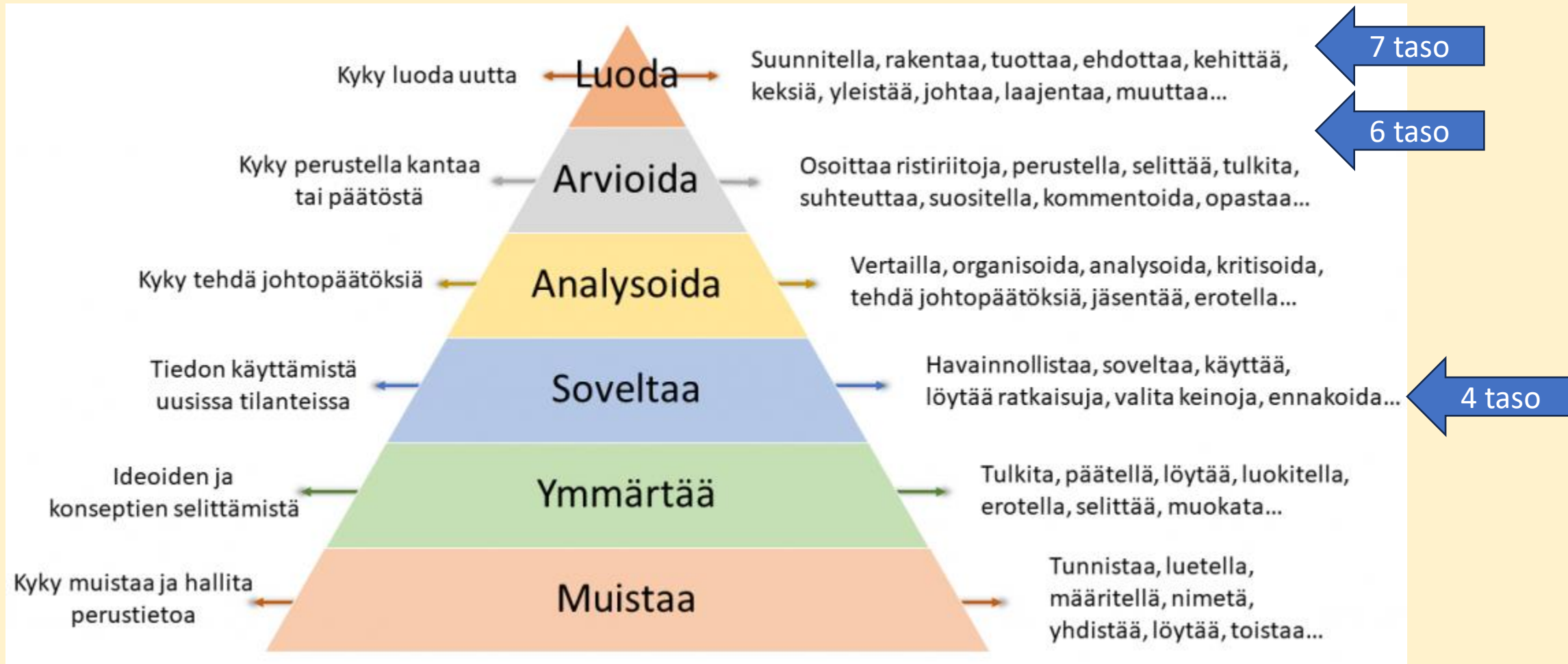
Opetus- ja kulttuuriministeriö (2019). [Osaaminen ratkaisee](#). Viitekehyksen laajentamistyöryhmän loppuraportti. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2019:3. Helsinki.

Ammatillinen toinen aste (4)

Alemmat korkeakoulututkinnot (6)

Ylemmät korkeakoulututkinnot (7)

Bloomin taksonomia

Lähde: Karelia AMK, Bloomin taksonomia Krathwohl (2002) uudistettua versiota mukaillen.

Esimerkki 1: Toisen asteen perustutkinnot

Jokainen hallitsee alla olevat perustiedot:

Opiskelija:

- osaa kertoa luomutuotannon periaatteista ja roolista osana ruokajärjestelmää
- tunnistaa luomumerkin ja selittää edellytykset luomumerkin käyttöön
- osaa kuvata luomun osana kestävyyttä ja vastuullista toimintaa
- osaa keskustella luomun ja eri tuotantotapojen eroista

Kuva: Outi Vahtila

->Ehdotus luomu liitetään osaksi kestävän kehityksen yhteisiä opintoja

Esimerkki 2: Matkailualan koulutus (AMK)

Opiskelija:

- osaa kuvata luomun tuotantoketjun ja luomutuotannon sertifiointijärjestelmän
- osaa tunnistaa ja hyödyntää luomun lisäarvoa tuovat elementit osana kestävää matkailuliiketoimintaa
- osaa viestiä luomusta osana yrityksen viestintää ja markkinointia
- osaa muotoilla luomun osaksi hyvinvointimatkailua paikallisuus ja laatu huomioiden

Kuva: Outi Vahtila

Esimerkki 3: Maataloustieteet (yliopisto), dia 1/2

Opiskelija osaa:

- määritellä luonnonmukaisen maa- ja puutarhatalouden, sen keskeisiä käsitteitä sekä arvolähtökohtia
- muodostaa tieteellisesti perustellun kokonaiskuvan luonnonmukaisesta maa- ja puutarhatuotannosta osana ruokajärjestelmää
- selittää luonnonmukaisen alkutuotannon perusteet ja erityispiirteet, ekologiset perusteet, keskeiset viljelytekniikat sekä maan kasvukunnon ja kotieläinten hyvinvoinnin osa-alueet
- selittää ja perustella luomutuotannon tuotantoehtojen vaatimukset ja valvonnan kulun
- suunnitella luomutilan toimintaa huomioiden kestävä kehitys
- hahmottaa kasvin- ja kotieläintuotannon yhteyksiä ja niiden merkitystä tila- ja aluetasolla

Esimerkki 3: Maataloustieteet (yliopisto), dia 2/2

Opiskelija osaa:

- kriittisesti arvioida
 - luomualkutuotannon nykytilaa, kestävyyttä ja kehityshaasteita
 - luomualkutuotantoa ruokaturvan, huoltovarmuuden ja planetaaristen rajojen näkökulmasta
- ehdottaa tutkimus- ja kehittämiskysymyksiä sekä tulevaisuusskenaarioita luomualkutuotantoon liittyen
- ottaa kantaa luonnonmukaista maa- ja puutarhataloutta koskevaan keskusteluun tutkittuun tietoon perustuen ja arvioida eri näkökulmia
- kertoa luomualkutuotannon kansallisista ja eurooppalaisista tavoitteista, toimijakentästä ja merkeistä
- viestiä sujuvasti luonnonmukaiseen maa- ja puutarhatalouteen liittyvistä kysymyksistä sekä oman alan että alan ulkopuolisille yleisöille